

van den bekenden graveur Janvier te Parijs, uitvinder van de nieuwste reductie-machine die voor dit werk bestaat. Zoo ik van den heer Janvier hier spreek, wiens *tour à réduire les médailles* ik in werking zag, of van den bijna even bekenden heer Tasset, aan wien de Nederlandsche regeering de eer bewees den nieuwen gulden ter reduceering op te dragen, maar die van zijn werkwijze een geheim maakt, dan is het niet om voor deze beide kunstindustrieën reclame te maken, want iedereen voor wien de techniek der medailleerkunst geen geheel gesloten boek is, weet dat bij hen geen ander kan vergeleken worden. Bovendien behoeven onze Nederlandsche medailleurs hun werk niet meer ter reductie naar Parijs te zenden, want de firma Begeer te Utrecht is in het bezit van een Janvier-machine, en van de wijsheid van het bestuur der Nederlandsche Munt mag verwacht worden, dat men weldra geen vreemde krachten zal hebben in te roepen om het daar begonnen werk ter voleindiging naar het buitenland te zenden.

Ik doe het omdat ik er aanleiding in vind iets over die techniek te zeggen. De werkwijze der modernen onderscheidt zich van die der ouden, dat bij dezen de artist zijn onderwerp boetseerde op de grootte der medaille, terwijl genen hun onderwerp in belangrijk grooteren omvang uitvoeren, waarna het langs mechanischen weg wordt verkleind. In een vroeger tijdperk van dit zuiver industrieel onderdeel dezer kunst had de verkleining plaats door *praticiens*, die naar het voorbeeld van den kunstenaar het negatief graveerden. Zoowel deze behandeling als die langs mechanischen weg, voordat deze de volkomenheid van heden had bereikt, brachten de noodzakelijkheid van retoucheeren door den artist mede. Dit door den kunstenaar zelve onmiddellijk meewerken aan het eind-resultaat moge al evengoed de volheid van het talent en het karakter van deze aan het werk meedeelen als de meest volmaakte machine, het staat een groote productie in den weg, en deze is juist noodig om den arbeid loonend te maken — er leven, helaas, te weinig artisten wien het veroorloofd is alleen te werken voor de glorie der kunst. De weg dien ik in het atelier van den heer Janvier zag volgen is

deze: Het onderwerp van den artist wordt op dezelfde grootte overgebracht in gegoten ijzer. Van deze reproductie wordt op de machine, wier inrichting te beschrijven mij onnoodig voorkomt, op elke willekeurige grootte een volmaakt gelijkvormige verkleining gemaakt in een blok zacht staal. Na geheele afwerking en, zoo noodig, retoucheering *door de machine zelve*, die stipt gehoorzaamt aan alle oneffenheden van het model, wordt dat blok gehard en kan dan dienen om den vorm voor de medaille te slaan.

Het oordeel van hen die, in hunne kritiek op de moderne medailleerkunst, aan de aldus gereduceerde en gereproduceerde medaille weekheid verwijten, en in haar slechts een verzwakte afbeelding willen zien van het oorspronkelijk werk van den kunstenaar, komt mij, na het vergelijken der verzamelingen, waarin onze tijdgenooten zulk een groote en waardige plaats innemen, met de werken der oudheid en der renaissance ongemotiveerd voor.

Ik heb Wieneckes „Boerenmedaille” gelegd naast de medailles der Nationale Bibliotheek, ik heb haar vergeleken met alles wat hier in vroegere eeuwen op de Fransche Munt is geslagen... en ik ben voldaan heengegaan.

Aan de laatstgenoemde Staatsinrichting, waar, onder het oppertoezicht van den talentvollen artist Henry Patey, met de beste machines het beste werk wordt afgeleverd, heeft Wienecke, vóór hij in het vaderland zijn nieuwen werkkring tegemoet ging, een half jaar de techniek van zijn „vak” beoefend en zich met de staaltechniek, het boetseeren, het graveeren, het inslaan van parels en het inkloppen van letters vertrouwd gemaakt.

Er ligt als technisch staatsambtenaar, vooral als artist met veel sentiment en een diepe vereering van waarheid en natuur, een schoone toekomst voor hem, waarin wij reden hebben nog menig mooi kunstwerk te verwachten van zijne hand, waarmee hij uitspreekt de taal van zijn gevoelig hart en zijn helder hoofd.

C. SNABILÉ.

Parijs, 1900.